

EMO 16. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Özdoğan Gündüz yaptığımız röportajda mücadeleyle geçen yaşamını anlattı:

“SAKINCALI İNSAN OLARAK YAŞAMAK VAR YA...”

EMO Basın- Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) 16. Dönem Yönetim Kurulu Başkanı Özdoğan Gündüz, 1970’li yıllarda kendileriyle birlikte Oda’nın yönetiminde yaşanan değişim, mesleki haklar ve ülke için yürütülen mücadele ile ödenen bedelleri anlatırken, bugün yaşanan pek çok sorunun temelini nasıl da yıllar öncesine dayandığının canlı tanıklığını yapıyor.

Gündüz, EMO’nun 70. yılı nedeniyle hazırlanan Elektrik Mühendisliği Dergisi özel sayısı için sorularımızı yanıtladı:

EMO’da aldığınız görevlerle ilgili bilgi verebilir misiniz?

Gündüz: 15. Dönem’de Yönetim Kurulu Üyesi idim. 16. Dönem’de de Başkan oldum. Bugünden farklı dönemlerdi... “Abilerimiz” yönetimdeydi sürekli. O zaman 30’lu yaşlardaydım, 1970’li yıllarda. Bizden önceki nesil odayı kurmuşlar, belli bir seviyeye getirmişler ama çok fazla eksikleri vardı. Bu eksik de şuradan kaynaklanıyor; 61 anayasası ile Türkiye geniş, güzel ve ileri bir hukuk sistemine kavuştu. Ancak getirilen özgürlükler topluma az yayıldı, hızı yavaştı. Bizden önceki abilerimiz Odayı, bağımsız bir sosyal sivil toplum kuruluşu (STK) olmaktan çok hükümetin üst kademelerine bağımlı bir şube gibi çalıştırıyorlardı. Zaten yönetim kurulu üyeleri de o dönemde iktidarın genel müdürleri, mesela -o zaman TEK falan yoktu, enerji ile uğraşan Etibank’tı- Etibank’ın Genel Müdürü burada genel başkan olurdu. PTT’nin daire başkanı Yönetim Kurulu Üyesi olurdu, Ereğli Demir Çelik’ten olurdu. Bunlar zaten hükümetle birlikte çalışan insanlar, yaptıkları zaten hükümet icraatı. Kendi icraatı bozursa, kim söyleyecek bunu? Öyle yapılmaz, böyle yapılmalı diyebilir mi, mümkün değil. EMO’da genç neslin yönetimde olmadığı bir dönem devam ediyordu.

İlk defa ben bu durumu değiştirmek istedim ve tabi ki kolay olmadı. 15. Dönem Genel Kurulu İstanbul’da yapıldı. O zaman genel kurullar elektrik mühendislerinin sayısı az olduğu için bütün üyelerin iştiraki ile yapılıyordu, delege sistemi yoktu. Genel kurulda ben tek başıma, hiçbir ekibim, arkadaşım olmadan bu size söylediklerimi daha geniş anlamda ifade ettim. Ve o günkü genç nesle hitap ettim. Konuşmamdan sonra dediler ki, seni yönetime seçeceğiz, gençlerden mesaj geldi, işte Yıldız Üniversitesi’nden, teknikten başvurular oldu. Aday oldum ben, onların listesi delindi ve Yönetim Kurulu’na da girdim. O 1 sene abilerimizle birlikte Yönetim Kurulu Üyeliği yaptım. Ancak kafalarımız pek uyuşmadı. Onlar gene klasik sistem, bakanlık icraat yapıyor, Elektrik Mühendisleri Odası onu övüyor, methediyor bakanlığı. Bakanlığın şubesi gibi çalışıyor. Halbuki EMO’nun kişiliğinin, bir düşünce sisteminin

olması gerekir. İşte ikinci dönem 16. Dönem Genel Kurulu’ndan önce bu durumumu öğrenen arkadaşlarımız sürekli benimle temasa başladılar. Bilhassa ODTÜ grubu benimle temas eden grup oldu. Genel Kurul’a 25-35 yaş arasındaki insanlardan kurulu genç liste ile girdik. Bu genel kurul, ticaret odaları, borsaları birliğinin binasında yapıldı, bulvarda o zaman buradaydılar. O nesli destekleyenler salonu terk ettiler, bizim nesil yönetime geldi.

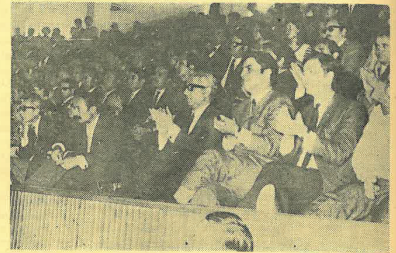
16. Dönem Yönetim Kurulu olarak ne gibi faaliyetler yaptınız?

Gündüz: Yönetim Kurulumuzun icraatı 3 ana konuda yoğunlaştı. Bunlardan biri o zaman teknik elemanlar, mühendisler personel kanunu dışındaydı. Devlet memuru statüsünde değillerdi. Ücret sistemi, özlük hakları özel kararname ile düzenlenmişti. Bu da diğer devlet memurları kesimine göre mühendisler için bir teşviktir. Çünkü o dönemde Türkiye hızla kalkınma yolunda olan ve buna ihtiyacı olan bir ülke olduğu için mühendisler

Teknik Elemanların Büyük Forumu ve Boykotun Sonuçları

Kamu kuruluşlarında 4/10195

sayılı kararnameye bağlı olarak çalışan teknik elemanların durumlarını reform iddiası taşıyan personel kanunu açısından saptamak amacı ile Ankara’da 29 Mayıs günü, Elektrik, Gemi, İnşaat, Harita, Kimya, Maden Makina, Orman, Mimarlar Odaları, Türkiye Jeofizikçiler Birliği, Teksan, Teknikler Sendikası, Teknik Öğretmenler Sendikası ve Türkiye Kamu Jeologları Sendikası istemi ile ortak bir forum düzenlendi. Dört bini aşkın teknik elemanın katıldığı bu büyük forumda üyeler biçimsel yönleri ile personel kanunu tasarımsı ve bunun yanı sıra siyasal iktidarın bu kanun tasarsına temel teşkil eden, varlığını her ne pahasına olursa olsun sürdürmek amacıyla güden oligarşik felsefesini giddetle eleştirdiler. Forumun amacı ile teknik persone-

lin bundan böyle izliyecekleri tutum basına da verilen bildiriyile açık seçik belirtildi. Özetle bildirinin önerisi şu şekildedir:

«Üretime katkı ölçüsünde ve tabanı insan gibi yaşamayı sağla-

yan adaletili bir ücret tablosuna ve terfi sistemine dayanan ayrı bir statüye alınmaları, işçi sayımları, grev, toplu sözleşme ve diğer hakların tanınması isteninde ve bunları kesinlikle almayla, Anayasanın öngördüğü reformlar gerçekleştirilerek ülkemiz halk yararına büyük üretim hamlelerine erişinceye, çalışan ve tüm değerleri yaratan kol ve kafa emekçileri kurtuluncaya kadar mücadeleye kararlıyız.»

Forum sonunda siyasal iktidara karşı direnişe geçmek üzere yurt çapında 2 günlük bir boykot uygulamasına gidilmesi kabul edildi. Odalar arası boykot yürütme kurulunun yönettiği 1-2 haziran tarihli boykot nedeniyle, muhtemel politik baskı ve kovuşturmalara karşı, merkezde bir de hukuk komitesi kurulmuş bulunmaktadı.

söyleşiler dizisi

devlet memurlarına göre daha iyi bir ücret sistemine tabi oldular. Daha sonra bizim dönemimizin bulunduğu dönemde bunu kaldırmak istediler ve teknik elemanları devlet personel rejimine sokacağız diye tasarı hazırladılar. İşte bizim yönetim kurumumuzun önemli bir icraatı bu devletin teknik elemanları, devlet memurları statüsü içinde eritme projesine karşı çıkmak oldu.

Peki ne yaptık? İki laf söylemekle karşı çıkmış olmaz bir kuruluş. Önce deklarasyonlarla bu niyetimizi belirttik. Arkasından baktık ki iktidarın bizim söylediklerimize aldırış ettiği yok o zaman EMO ve İnşaat Mühendisleri Odası dışındaki diğer tüm odalar iktidar yandaşlığıydı.-TMMOB da faal değildi, İMO bizden sonra kongre yapıp, genç neslin eline geçen tek oda, bir de biz vardık. İki oda birleştik, bu personel rejimine karşı eylem planı ortaya koyduk. Ne yaptık? Bütün mühendisleri toplandıya çağırdık, forum yaptık spor salonunda. O salonda gelen bütün mühendisler durum anlatıldı ve forum şu kararı aldı: "Biz teknik elemanlar olarak 3 gün iş bırakma eylemi yapıyoruz."

Mühendislik tarihinde ilk defa bir mühendis grubunun isyanıdır bu iş bırakma. Bunun etkisiyle tabi daha geniş kitleler desteklemeye başladı bu tavrı. İkinci bir forum ile tekrar 3 günlük iş bırakma eylemi yapıldı. Ayrıca gene teknik elemanlar veya mühendisler kütlesi içinde bir yürüyüş yapıldı o tarihte. Teknik elemanların yüzde 80'inin karşı çıkmasına rağmen, "biz işçi miyiz, işçi gibi yürür müyüz" denilmesine rağmen, biz bu yürüyüşü gene organize edip yürüttük. Türk mühendislik tarihinin ilk protesto yürüyüşüdür.

Toplu istifa girişiminiz de oldu değil mi?

Gündüz: Baktık hükümet gene tavrını değiştirmiyor, ısrar ediyor, tekrar hamle yapmaya karar verdik. EMO olarak üyelerimize yönelik bir deklarasyon yayınladık ve dedik ki: "Hükümetin tavrı karşısında artık devlet hizmetinde bulunmak istemiyoruz. Bütün üyelerimiz ekteki istifa dilekçesini imzalayıp Odamıza göndersinler. Biz bu dilekçeleri toplayacağız, yeterli sayıya ulaştığımız takdirde işleme koyacağız. Ancak şartlarımız da şudur; istifa dilekçelerinden sonra tekrar devlete dönüş olursa, herkes kalktığı koltuğa oturacak. Bu şart gerçekleşmezse, 1 kişi dahi olsa, hiçbirimiz işyerine dönmeyeceğiz. İkinci şartımız da bu eylemden dolayı kişisel zarar gören olursa onu biz oda olarak tazmin edeceğiz."

Bu şekilde bir istifa dilekçesi ortamı yarattık. Tabi bunların hükümet nezdinde etkisi az olsa da kamuoyunda çok etkili oluyor. Eylemin amacı da o zaten kamuoyunu kendi tarafına çekmek. Biz bunları başardık ama personel kanuna girmeyi önleyemedik. O zamanki bakanlık haklarımızın geçici olarak muhafazasını sağladı tabi ileride ne olacağını açıkça biliyoruz, "şimdilik siz ses çıkarmayın, eski halinizle ücretlerinizi ödeyelim, sonra biz gereğini yaparız" şeklinde yatıştırdılar. Bizim istediğimiz istifa dilekçeleri de ne yazık ki istenilen rakama ulaşmadı. Üyelerimizin kibirleri vardı. O dönemin mühendisliği kendisini ayrı üstün bir sınıf farz ediyordu. Biz başkanız, müdürüz, genel müdürüz, niye istifa edelim zaten istediğimiz her şeyi elde etmişiz havasında. Bizim bu isteklerimiz maalesef ki kabul edilmedi. Personel kanununa tabi olduk.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

İHLAMUR SOKAK NO. 10/1 YENİŞEHİR - ANKARA

Sayın Üyemiz,

Devlet Personel Kanunu, sizin üretim değerin inkâr edilerek; ülke çıkarlarına ve gerçeklerine aykırı olarak ortaya sürülmektedir.

İktidar partisi, çağdığı koalisyon ortaklarına geniş primler vererek siyaset sahnesindeki baş aktörlük görevini devam ettirmek istemektedir.

Senin memleket kalkınmasına yaptığın katkırı imamınkiyle aynı gören hattâ imamı sana tercih eden samimiyetsiz politikacıların hazırlattığı Devlet Personel Kanununa karşı en güçlü ve en tesirli şekilde birleşmeye mecbursun. Bu birleşmeyle politikacılara vereceğin acı ders yurdunun gerçekten kalkınmaya yönelmesini ve kurtuluşunu sağlayacaktır.

Ya gerçekten iş huzurunun sağlandığı ortamda gönül rahatlığıyla, haysiyetle görevine devam edecek ya da bütün değerlerini zedeleyen Devlet Personel rejimi içinde çalışmamak için işini terkedeceksin. Milyarlık tesisler senin kaleminin ucundan yükselmekte devletin yatırımları senin dudaklarının ucuna ve gözlerinin dikkatine terk edilmektedir. Kalkınan Türkiye ne kadar senin eserine kalkınacak ileri Türkiye de senin gunurun olacaktır. Üretim değerini politikacıların saltanat çıkarlarına feda etmeyecek olan da yine sensin.

Dölyse başarıyı sağlamak ve tamamlamak için Yönetim Kurulumuzun programladığı 'yolda hiç bir yan tesire kapılmadan cesaretle yürümelisin.

1 - Ekte sunduğumuz istifa dilekçesini çalıştığın müessesenin en büyük makamına hitaben doldur, imzala ve odamıza postala.

2 - Tüm üyelerimizden gelen dilekçeler toplandıktan sonra odamıza, uygun bir tarihte müesseselere toptan gönderilecek ve ayrıca size işi bırakmanızı bildirilecektir.

3 - Meselelerimiz halledildikten sonra işe başlamanızı herkesin bıraktığı sandalyeye dönmeyle mümkün olacak, içimizden herhangi bir kişinin kıyma uğramasına asla müsaade etmeyeceğiz.

4 - Odamız istifa dilekçelerini tam bir emniyet içinde tutacak, kullanılmasına ihtiyaç olmadığı taktirde Mürkasin adresine postalayacaktır.

5 - İstifa dilekçeleri en geç 31 Mayıs 1970 de Odamız adresine postalanmalıdır.

AK GÜNLER, KARA GÜNLERDE CESARETLE BİRLEŞENLERİNDİR.

Saygılarımızla,

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
Yönetim Kurulu

Ama ben kişisel olarak personel kanununun yürürlüğe girdiği Aralık 1970'de İller Bankası'nın Simel Şirketi'ne istifa dilekçemi verdim, memuriyetten ayrıldım. Tek başıma, kimse yapmasa bile mademki ben bu işin önderliğini yapıyorum, bunu benim öncelikle yapmam gerekir deyip devlet hizmetinden ayrıldım.

Bahsettiğiniz 3 önemli icraattan ikincisi neydi?

Gündüz: O dönemde özel okullar vardı, devlet okullarının yanında. Hemen hemen tamamı özel mühendislik okullarıydı. Kalkınan Türkiye'nin ihtiyacı olan teknik elemanları devletin kendisi yetiştirmesi gerekirken devlet bu görevi özel sektörün kâr öncelikli amacına teslim etti. Mühendis okulları birden çoğaldı. Ne teknik eğitimin istediği öğrenci seçimi yapıldı ne de nitelikli öğretici arandı. Pedagojik formasyondan yoksun meslektaşlarımız uğraş konuları dışında da olsa ders vermeye başladılar.

Bu özel okullar sadece bizim camiamız için değil Türkiye çapında bir sorun haline geldi. Nasıl mı? Bir tarafta devlet okullarında okumak için seçme sınavlarına hazırlanan, girdikten sonra da yeterli mali imkanı bulamayıp barınma ve yeme içme sıkıntıları içinde bütün gün derslere devam etmek, geceleri ders çalışmak zorunda olan ve buna rağmen sene kaybeden insanlar, diğer tarafta çoğu devlet kadrosunda olan geceleri özel okullara giden hiçbir maddi sıkıntı çekmeyen ve geceleri okuyarak, hattâ doğru dürüst devam etmeden ve hiç sene kaybetmeden diploma alanlar.

Böylece meslek hayatında da politik destek bulanların ön saflara geçtiği, eşit fırsatların olmadığı, kolay diplomanın zor diplomayı alt ettiği bir Türkiye'nin kapıları ardına kadar açılıyordu.

Mühendislik eğitimi ticari meta haline getirilince öncelikle memleketin kıt kaynakları en verimli şekilde kullanılabilir miydi? Deprem ülkesi olan Türkiye'de can güvenliği tehlikeye girmez miydi? Dünyada hızla ilerleyen bilim ve teknolojiye ayak uydurabilir miydik? Dışarıya muhtaç olmadan ve onlara para ödemedi ileri teknolojiyi yurdumuzda üretebilir miydik? Bu ve benzeri birçok soru o zaman gündeme gelmişti.

Ayrıca bu okullarda okuyan arkadaşlarımız bir eziklik ve güvensizlik duygusu içindeydi. Onlarla temas kurduk. Biz sizleri mesleğimizin itibarlı ve kendine güveni olan bireyleri olarak görmek istiyoruz. Kamuoyundaki kanaatleri değiştirmek ve bazılarının ticaret metası olmaktan kurtulmanızı, parasız eğitim hakkından yararlanmanızı istiyoruz, dedik. Bunu sağlamanın tek yolunun da bizimle birlikte bu okulların devletleştirilmesi kampanyasına katılmaları olduğunu ifade ettik. Bir kısmı bu kampanyaya destek verdi.

Arkasından, öğretim üyesi olmadığı için o dönemlerde, gene şimdi de belki öyledir, mühendis arkadaşlar veya mühendis mektebindeki bazı hocalar bu özel okullarda ders vermeye gidiyorlardı. Elektrik fakültelerinin hocalarının gittikleri özel okulları tespit ettik. Hepsini disiplin kuruluna sevk ettik. Bu tip okullarda ders verdikleri, mühendislik hizmetinin değerini düşürdükleri memleket aleyhine faaliyette bulundukları gerekçesiyle Oda üyeliğinden çıkarmaya çalıştık. Bu başarılı oldu mu? Bir kısım üyeler terk ettiler, gitmediler ama bir kısmı da aldırmadı, devam etti

Bu çabalarımız hemen sonuç vermese de daha sonraki yıllarda kamuoyu baskısı daha da artınca Anayasa Mahkemesi kararıyla gerçekleşti.

Yönetiminiz dönemindeki üçüncü önemli icraatı anlatır mısınız?

Gündüz: Üçüncüsünde o zaman elektrik hizmetleri dağınık vaziyetteydi Türkiye'de. Hidrolik santralleri Devlet Su İşleri yapıyordu, termik santralleri, iletim hatlarını Etibank yapıyordu, dağıtım hizmetlerini belediyeler ve İller Bankası yapıyordu. Bir de Cumhuriyet

öncesinden gelen imtiyazlı özel şirketler vardı, Kayseri, İzmir ve civarı gibi. Yani elektrik hizmetlerinin toplu olarak bir yerden yönetildiği bir durum yoktu. Dağınıktı. Gayet tabi böyle bir ortamda koordineli bir yatırım yapılamadığı için elektrik hizmetlerinde büyük israflar oluyordu ve güvenli bir hizmet verilemiyordu. Biz, elektrik hizmetlerinin tek elde toplanmasını istiyoruz, Türkiye Elektrik Kurumu (TEK) Kanunu çıkarılacak. Buna hükümet de evet diyor. Ancak bizim istediğimiz gibi bütün hizmetlerin tek yönetimde olduğu değil, gene işine geldiklerini dışarıda bırakarak bir kanun çıkartmaya çalışıyorlar. Nasıl oluyor? TEK kurulacak fakat hidroelektrik santrallerin etüt, proje ve inşaatları TEK'in kontrolünde olmayacak, Elektrik Etüt Genel Müdürlüğü TEK bünyesinde olmayacaktı.

İkincisi belediyelerin elindeki dağıtım şirketleri TEK dışında kalıyordu. Yani Ankara'da EGO işletecek, TEK karışmayacak buna. Her belediye kendi başına kendi elektrik hizmetlerini yapmaya devam edecek şekilde. Bizim tek elde toplanmasını istediğimiz elektrik hizmetleri, kanunun amacı da olmasına rağmen sağlanamıyordu. TBMM komisyonunda da bunu savunduk. Tarafımızı destekleyen milletvekilleri oldu ama azınlıkta kaldılar. Gene hükümetin dediği gibi çıktı o kanun. Beğenilmemiş olacak ki şimdi darmadağın ettiler.

Kısa hizmet süremiz içindeki 3 ana hizmet bunlardı. Diğerlerini ihmal etmiş değiliz tabi ki üyelerimizin hakları, hukukları, savunmaları, huzursuzluklarına müdahalemiz de devam etti sürekli.

Sonraki dönem aday oldunuz mu?

Gündüz: Hayır olmadım. Bıraktım. Çünkü artık bir dönemi değiştirmiştik. Ve yorulmuştum. Elektrik Mühendisleri Odası başkanlığını yaparken iki tane de işçi sendikasının genel başkanlığını yapıyordum; Teknik İş Sendikası ve Tek Bank İş Sendikası. Teknik İş Sendikası'nın üyeleri öyle 3-5 mühendis veya teknisyen değildi. İller Bankası'nın Türkiye çapındaki bütün işçileri, İmar İskân Bakanlığı'nın bütün teşkilatı, TÜBİTAK, Kızılay, Ordu Yardımlaşma Kurumu (OYAK), Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü, Spor Toto işçileri... Türkiye'nin en güçlü bağımsız işçi sendikasıydı. Biz ne DİSK'e bağlıydık, ne Türk-İş'e, müstakil bir sendikaydık.

DİSK güçlü bir sol sendikalar birliğiydi. Bir de Türk-İş vardı, hükümetin suyuna giden bir konfederasyon. Üçüncü bir konfederasyon eksikliği vardı Türkiye'de, sosyal demokrat kesimi savunacak bir işçi konfederasyonu gerekliydi. Bu konfederasyonun kurulmasına da ben ön ayak olmak istedim. Türk-İş ve DİSK'in dışında kalan sendikalardan yaklaşık 28'ini toplantılara çağırdık, yeni bir konfederasyon kuralım diye. Epeyce de çalıştık. Prensiplerini hazırladık, belli bir seviyeye getirdik ama resmîyete sokmadık. Toplantılar devam ediyor. Tabi sıkı yönetim var. Zannetmeyin ki ortalık böyleydi, askerler, askeri mahkemeler, örf idare bildirileri uçuşuyordu etrafta, öyle bir dönemde yaşıyoruz. O sırada Cumhuriyet Halk Partisi Ulus'taki matbaasını tasfiye ediyor. Matbaayı sendika olarak satın aldık, günlük gazete çıkarmak için, Sesimizi daha gür çıkartalım diye. Ve o dönemin önemli gazete yazarlarından İlhami Soysal vardı, Akşam Gazetesi'nde, mevcut yönetimlerle kavgalı bir adamdı. Aynı zamanda Türkiye'nin de cumhurbaşkanı seçememe

söyleşiler dizisi

gibi bir sorunu vardı, o sırada. Eskisinin görevi bitti, yeni cumhurbaşkanı seçilemiyordu, Genelkurmay Başkanı rap rap rap resmi yerleri geziyor, gösteri yapıyor, ben olacağım cumhurbaşkanı diye. Demirel ve Ecevit ise askeri kesimden istemiyorlar ama kendi aralarında da uzlaşmıyorlardı bir türlü. İşte o sırada biz matbaayı satın aldık. Ve İlhami Soysal'ı ben davet ettim; matbaa aldık, başına geçeceksin, günlük gazete çıkaracağız sendikada diye.

Sıkıyönetim Tutuklaması...

Gittik matbaayı satın aldık. Kızılay'da bir otel vardı, altındaki bodrum kata matbaayı kuracağız ama makineler heyula gibi ağır. Büyük zorluklarla geliyor, kızaklarla, 15-20 işçiyle, kamyonlara iteleniyor, indirmesi, vs. otelin önüne indirdiler. Ne oldu biliyor musun? O gece beni tutukladılar, askeri mahkemeden. 20-30 gün sıkıyönetim hapishanesinde yattım ben. Neymiş suçumuz? Marksist Leninist Birleşik Cephe (!) kurmak. O cephe dediği de bizim sendikalarla konfederasyon kuracağız ya, onu kastediyorlar herhalde hala bilmiyorum. Bu sırada sendika başkanıydım, EMO'da değildim. EMO'da da başka bir tutuklama kararımız var. EMO tarihinin hiç rastlanmayan olaylarıdır, onu da ayrıca anlatayım.

20 gün sonra tutukluluk hali kalktı. Mahkeme de delil yetersizliğinden beraat kararı verdi. İlhami Soysal da gelmedi, zaten adamı Genelkurmay Başkanı yolda indirtip askerlerine dövdürmüştü, o da haklı olarak korkuyordu. "Ortalık karışık, biraz yatışsın sonra yaparız" diyordu. Dolayısıyla biz matbaamızı aldık, işimizi görmeye devam ettik. Matbaayı çalıştırdık, ama ticari bir faaliyet yapamadık, yapmadık. Daha çok etraf sendikaların yahut bizi tanıyanların getirdikleri dergi tipi şeyleri bastık. Tüzükler, şunlar bunlar, bildiriler vb.

EMO görevinizle ilgili yakalama kararı nedir?

Gündüz: Biz çok maceralar yaşadık. 16'dan 17'ye geçen dönemde yine bizimle aynı eğilimde olan insanlar yönetime seçildiler. Ama 17. Dönem'e geçilecek kongre sırasında birçok olay cereyan etti. Sağ kesim bizim o bir dönemlik faaliyetimizden çok rahatsız olmuş. Bilhassa üst kesim... Bakanlık, genel müdürlük seviyesindeki insanlara emirler veriliyor, bu yönetim kurulunu bir daha seçtirmeyeceksiniz veya yenisini de bunların kafasında adam seçmeyeceğiz, bizim adamlarımız seçilecek kararıyla geliyorlar. Ne yapıyorlar? Kongre Pazar günü. Genel müdürler emirlerindeki tüm elemanları, Su İşleri, Etibank, İller Bankası, Türkiye çapındaki bizim kongreye katılacak üyeleri harcırahlı olarak Ankara'ya taşıdılar. Devlet kesesinden para verip kongrelere getirdiler adamlarını, sonradan adamları olmadığı da çıktı ya ortaya, neyse... Kongrenin açılış konuşmasını yaptım. Divan Başkanı seçilecek, bizimkiler ve karşı taraf aday gösteriyor. Oylar veriliyor, hata oldu diye itiraz ediliyor ve her itiraz sonrasında yeni bir oylama kararı alınıyor. Sabah 9'da başladık bu işe, o günün gecesi saat 21'e kadar Divan Başkanı'nı seçemedik. Karşı taraf hazırlıklı gelmiş, sabote ediyor genel kurulu.

Saat 21.00'den sonra kongre başladı. Konuşmalar yapılacak, arkasından seçimler yapılacak, bizim faaliyet raporumuz var, faaliyet raporunu da okuyoruz. Gece yarısı sabaha karşı seçimler bitiyor ve karşı grup kaybediyor, yenisi az farkla seçiliyor. Allah selamet versin, orada bırakalım onları. Sonra ne oldu biliyor musunuz? Karşı grubun elemanları veyahut liderleri bizim faaliyet raporunda "komünizm propagandası var" diye sıkıyönetime şikayet ettiler bizi. Sıkıyönetim mahkemesi bu şikayet üzerine bizim yönetim kuruluna tutuklama kararı çıkartıyor. Bu tutuklama kararı üzerine ilk önce birkaç arkadaşımızı tutukladılar. Biz haber aldık. Tutuklama devam ederken yerimizi, adresimizi değiştirdik. 4 kişiyi buldular, tutukladılar, götürdüler. O zaman tabi daha kolaydı saklanmak. Arkadaşın biri TRT'de çalışıyor, yönetim kurulu üyeliği yapmış. Polis bunu alıp götürürken yanındaki arkadaş bize haber veriyor. Biri elektrifikasyonda çalışıyor, onu alıyorlar, oradan bize haber ediliyor, sıra bize geliyor artık... O dönemin ünlü bir ceza hukukçusu vardı. Adı aklıma gelmiyor, çok meşhur. Arkadaşlardan birinin hanımı onunla temasa geçiyor, o avukat geliyor, bizim savunmamızı üzerine alıyor. Onun verdiği tahliye dilekçesi üzerine tahliye oluyor arkadaşlar. 5-10 gün kadar içeride kaldılar. Şimdi arşivlerden bulup o faaliyet raporunu okuyun bakalım neresinde neyin propagandası var. Anlattıklarım dışında rahatsız edici ne var? Bu da EMO tarihinin tutuklanan ilk yönetim kurulu vakasıdır. Yani hepimiz hapishane deneyiminden geçtik. Ben girmedim, ama başta anlatığım gibi sendikacılık faaliyetinden girdim.

Gerçekten zor günlermiş...

Gündüz: Bunun bedelini kim çekti? Daha çok ben çektim. Sakıncalı insan olarak yaşamak var ya... Aradan 5-6 sene geçtikten sonra tekrar devlet dairesine girdim. Gerçi beni almıyorlardı ama o sırada Ecevit kısa süreli iktidara geldi, ben tekrar devlet dairesine girdim. Girdim ama herkes benim yanıma oturmaya korkuyor devlet dairesinde. Ne olacak? İzole bir insan gibi yaşatmaya çalışıyorlar.

Bir süre sonra Ecevit iktidardan düştü. Düşünce biz zaten listede belirliyiz. Görevlerimizi aldılar elimizden, Türkiye Elektrik Kurumu'nda. Ne oldu? "Sen bankamatik memuru olacaksın, sana masa da vermiyoruz, sandalye de vermiyoruz, maaşını bankaya yatıracağız, git oradan al, buraya da girme" dediler. Maaşımı aldım, kendim de Milli Kütüphane'de istediğim gibi çalıştım, oturdum, okudum, yazdım. Çoğu yılını böyle geçti.

Ağır bir bedel miydi?

Gündüz: Her yapılan eylemin bir de muhatabı olacaktır. Elbette onlar da ellerindeki olanakları bizi susturmak için kullanacaklardır. O devrin itibarsızlaştırma ve karalama sloganyla yani komünistlikle yaftaladılar. Komünizm de tıpkı kapitalizm, liberalizm, sosyalizm gibi sosyo-ekonomik bir rejim kuramıdır. Eğer komünist olsaydım hiç gıcınmadan bunu söylerdim. Ama değilim. 1957 yılında İstanbul Aksaray CHP Gençlik Kolu Başkan'yım. 1959 – 1960 yıllarında İstanbul CHP İl Gençlik Kolu yönetim kurulu üyesiydim. EMO'daki görevlerim sırasında da Çankaya CHP İlçe örgütü üyesiydim. Başka bir siyasal örgüt ile ilişkim olmadı. Ancak başında olduğum örgüt üyelerinin her eğilimden bireyleriyle arkadaşlığım dostluğum olmuştur.

Ben Atatürk sağken dünyaya gelmiş biriyim. Onun tertemiz yaptığı bu vatanın onunla birlikte o temiz havayı teneffüs etmenin gururunu taşıyorum. Onun kurduğu Cumhuriyet, açtığı sınavla beni Anadolu'nun kuş uçmaz kervan geçmez bir köyünde bulmuş, orta ve lise tahsilimi parasız yatılı olarak tamamlattı. Ben kendimi her zaman hem bu vatana hem de onu kurtaranlara borçlu hissediyorum.

Yüce Atatürk'ün Gençliğe Hitabesi'ni bana verdiği bir görev olarak kabul ettim. "Vazifeye atılmak için, içinde bulunduğum durumun imkân ve şeraitini düşünmedim."

Atatürk ile ilgili duygularımın özetini EMO'nun Cumhuriyetin 100. Yılı dolayısıyla çıkardığı dergide "Cumhuriyet değil, Atatürk Cumhuriyeti" başlığı altında anlatmışım. İsteyen İnternet üzerinden bu başlığı yazarak okuyabilir.

Onun için yaptığım sosyal çalışmalardan dolayı ödediğim bedellerin ağırlığından ne şikâyetçiyim, ne de pişmanım. Aksine vicdanen rahat ve huzur doluyum. O eylemleri yapmasaydım ömrüm boyunca pişmanlık içinde olurum.

"İyi ki yapmışız" veya "keşke..." dediğiniz şeyler var mı?

Gündüz: O gün yaptığımız her şey için iyi ki yapmışız diyorum.

Keşke yapmasaydım dediğim hiçbir şey yok. Ama keşke yapabilseydik dediğim şey var. Yukarıda da anlattığım gibi iki oda (EMO ve İMO) işbirliği yapabiliyorduk. Diğer odalar yanımızda değillerdi. Keşke mühendisleri bir araya getirebilsek, toplu eylem yapabiliyorduk. Biz yalnız kaldık çünkü o dönemde. Bir tek inşaat mühendisleriyle beraber yapabildik eylemlerimizi. Bütün mühendis odaları bizim gibi davranabilseydi -ki ben eylemlerimizin o günlerde ses getirici eylemler olduğunu zannediyordum ve öyle de oldu aslında-, kamuoyu daha çok bu işe girerdi. Ve bizim dediklerimizin bir kısmı yapılabilirdi. Biz başaramadık ama elimizden geleni de yaptık.

Küskünlüğünüz var mı?

Gündüz: Hiçbir yere küskünlüğüm yok. Sadece şu olabilir; bizden sonra gelen bizimle aynı eğilimdeki yönetime sitem edebilirim. Biz bize derdini intikal ettiren her üyeye elimizden gelen yardımı yapmaya çalışıyorduk. Biz Odada fiilen görevdeyken değil ayrıldıktan sonra tutuklanma olayıyla karşı karşıya kaldık. Mevcut yönetim en azından hukuki yardım teşebbüsünde bulunabilir, insani yönden tahliye sonrası hal hatır sorabilirlerdi. Neyse onların da kendilerine göre haklı gerekçeleri vardır. Ama badireli günlerde Odamızı ayakta tutabildikleri için kendilerine teşekkür ediyorum.

EMO 70. yılını doldurdu. Sizce bundan sonraki süreçte nasıl bir EMO olmalı? Neler yapılmalı?

Gündüz: Odamız mesleki konularda çalışmalarını sürdürüyor. Elbette takdirle karşılıyorum. Ben günlük aktüalitetleri takip edemediğim için söyleyeceklerim yerli yerine oturmayabilir. Odamız, tarihi sürecine bakarak kazanılan mevzileri kaybetmeden "Çağdaş Türkiye" koşusunun bayrağını sonraki nesillere aktarmalı.

Son Olarak...

Bu anlattıklarım içinde başarılı ve unutulmaz faaliyetler benden çok Yönetim Kurulu üyelerimizin önemli katkılarıyla oluşmuştur. Yanlış veya yapılmamalıydı denilenlerin sorumluluğu bana aittir. Bu duygularla;

Yönlendirici fikirleri ve özverili çalışmalarıyla Odamızın unutulmazları arasında yer alan Yönetim Kurulumuzun Sekreter Üyesi Akad Çukurova'ya sağlıklı ömürler dilerken, Nazif Tepedelenlioğlu, Lütfü Akkan, Engin Günce ve Yılmaz Dağdeviren'i saygıyla anıyorum.

söyleşiler dizisi

EMO 16. Dönem Genel Sekreteri Akad Çukurova, “sarı sayfalar” uygulaması ve Teknik Personel Kanunu’na karşı direniş de içinde olmak üzere 1970’li yıllarda yaptıkları faaliyetleri anlattı...

SIKIYÖNETİM, BOYKOTLAR VE EMO...

EMO Basın- 1950’li yılların Adana’sında, içinde bulundukları yokluk koşullarına rağmen gösterdiği azim ve çalışkanlığıyla mühendislik kapısını aralayan bir isim; Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) 16. Dönem Sekreter Üyesi (Yazman) Akad Çukurova, dergimizin 70. Yıl Özel Sayısı için sorularımızı yanıtladı. Çukurova, EMO’nun sol görüşlü ilk yönetiminin işbaşına gelişinden NATO’ya kafa tutuşlarına, boykot ve eylemlere, sıkıyönetim dönemine ve tutuklanmalarına dek uzanan olayları samimiyetle anlatırken, “Oda alışkanlıktır, hobinin ötesinde bir şey. Ben Odacıyım derim mesela. Bu övündüğüm bir şeydir” diye konuşuyor.

Ahmet Akad Çukurova, 1943 yılında Kadirli’de öğretmen baba ve ev kadını bir annenin üç çocuğundan biri olarak dünyaya geliyor. Babasını 1 yaşında iken kaybediyor. İlk ve ortaokulu Kadirli’de okuduktan sonra Adana Erkek Lisesi’ne yatılı öğrenci olarak giriyor. 1960 yılında liseyi bitirdiğinde üniversite sınavı için iki arkadaşıyla birlikte İstanbul’a gidiyor. Çukurova, “O zamanlar Hukuk Fakültesine girişler sınavsızdı; diğer bütün üniversiteler kendi sınavlarını kendileri yaparak öğrenci kabul ediyorlardı, girdiğim sınavlardan Siyasal Bilgiler hariç hepsini kazandım. O dönemde öğrencilerin başarı ölçütü İstanbul Teknik Üniversitesi’ni (İTÜ) kazanmak, liselerin başarı ölçütü ise kaç öğrencinin

İTÜ sınavını kazandığı idi. O yıl benim kasabamdan, Kadirli’den İTÜ sınavını kazanan tek kişi bendim” diye anlatıyor.

İTÜ’yü 6 senede tamamladıktan sonra Ankara’ya gelip İller Bankası’na bağlı bir şirket olan Simel’de işe başlıyor. EMO’da daha sonra aynı Yönetim Kurulu’nda yer alacağı Özdoğan Gündüz ile de burada tanışıyor. Tam annesini de Ankara’ya getirip düzenini kurmuşken, Simel onu kendi kasabasına Kadirli’ye şantiye kontrol mühendisi olarak atıyor. Ankara’daki evi kapatıp tekrar Kadirli’ye gidiyorlar. Sonra da yine Ankara, Mamak Muharebe Okulu’nda askerlik günleri...

Askerlik dönüşünde TEK’in Akköprü’deki elektronik araştırma laboratuvarında işe başlıyor. Ankara’da tek başına yaşıyor, gidilecek bir sinemalar var, bir de EMO ve Yüksek Mühendisler Birliği’nin lokalleri... Bazen Birlik’te daha çok da EMO’da zaman geçiriyor. Çukurova, “Bir gün briç oynayanların bir kişisi eksik olmuş. ‘Gel otur dördüncü ol’ dediler, ‘Ben bilmem’ dedim, ‘Olsun gel otur, öğrenirsin’ dediler. Oynadık, bu iş ilginç dedim, beğendim, ama bir güzel öğrenmeliyim. Briç kitabı aldım, ders kitabı gibi hatmettim” diyor.

Briç sevdası böyle başlıyor. Ama bir süre sonra EMO Yönetim Kurulu, lokalde oyun oynanmasını yasaklıyor. Bunun üzerine oyun taraftarları tarafından Oda yönetimine karşı eleştiriler başlıyor, muhalif bir grup oluşuyor. Çukurova, 1970 yılında EMO yönetimine seçilmeleriyle sonuçlanan o günleri şöyle anlatıyor:

“EMO görevde atlama basamağı gibi kullanılıyordu”

“Simel’de aynı odada çalıştığımız, dost olduğumuz Özdoğan Gündüz Yönetim Kurulu üyesiydi diye hatırlıyorum; ancak diğer üyelerle uyum içinde değildi. Üniversite yıllarımızda öğrenci derneklerinden edindiğimiz tecrübeler ışığında EMO yönetiminde bir değişiklik yapabilir miyiz diye irdeledik. Önce yakın çevremiz olan İller Bankası ve Simel şirketindeki üyelerin nabzını yokladık; sonuç ümit vadeliyordu. Lokalde oyun oynanmasını isteyenler sayıca hatırı sayılır düzeydeydi. İstanbul Şubesi’nde de Merkez yönetimine karşı, İstanbul Şubesi için Emgen Han’da alınan daire sebebiyle çok sert tartışmalar yaşanmaktaydı, diğer taraftan yasal dayanağı olmamakla birlikte Anayasal hakkımız olduğu savıyla İstanbul’da kurulan Teknik Personel Sendikası sol bir hareket olarak süratle güçleniyordu. Bu sebeple İstanbul Şubesi’ne bağlı üyelerin desteğini yüzde 100 alabilirdik. Mevcut yönetimin başkanı ODTÜ Rektörü Prof. Mustafa Parlar idi. Üyeler İETT Genel Müdürü,

TEK ve PTT’de daire başkanları gibi ünvanlı ve itibarlı kişilerdi ama gerçek odacılık yapamıyorlar, hükümetin payandası niteliğinde, EMO’yu görevlerinde bir atlama basamağı olarak kullanıyorlardı. Bizse genç, enerjik ve daha tecrübeli cemiyetçi idik.

ODTÜ’de bizim üniversiteden mezun olmuş ve çok sevilen Prof. Dr. Güney Gönenç’le ve Prof. Dr. Nizamettin Nazif Tepedelenlioğlu ile görüştük ve birlikte çalışmaya karar verdik. Genel Kurul’da divan başkanlığı seçimini kaybettik, haklı itirazlarımıza kulak tıkandı ama biz yılmadık, iyi bir kürsü çalışmasının da etkisiyle seçimleri kazanmayı başardık. 7 kişilik yönetim kurulu bizi listeden 5 kişi girdi, diğer listeden 1 kişi (Makina Kimya Endüstrisi Genel Müdür Yardımcısı) kazandı ve hemen istifa etti. Listeler dışı olarak Yılmaz Dağdeviren Yönetim Kurulu’na girdi, ayrıldı, birlikte uyum içinde çalışma imkanı bulduk. İlk toplantımızda Özdoğan’ı başkan, Nazif’i başkan yardımcısı seçtik, ben Genel Sekreter, Lütfi Akkan da muhasip (sayman) üye oldu. O zamanlar odalar şimdiki gibi zengin değildi, mali sıkıntı içindeydi, sıkıntılara rağmen hayli başarılı olduğumuzu düşünüyorum.”

Böylece EMO’da sol görüşlü ilk yönetim işbaşına gelmiş olur. Ancak bugünden geçmişe baktığında “bazı konularda daha nazik olabilirdik” diyor Çukurova:

“Hepimiz gençtik, çocuktuk, ben daha 2 senelik mühendistim. İlk olarak bütün Yayın Kurulu’nu, komisyonları lağvettik, yanlış yaptık. Kurullarda her türlü insan var, ayıklamaya tabi tutmanız lazım yani yararlanacaklarınızdan yararlanın, olmadı. Hemen oda müdürünü attık. Sonra bir müdür bulduk, o da TİP’liymiş, vaktinin çoğunu TİP’te geçiriyordu, onu da attık, hır çıktı. Ondan sonra müdürlük görevini ücretsiz olarak ben yürüttüm. Derginin yarısını sarı, yarısını da beyaz yaptık. Sarı kısımda sosyal konuları işliyorduk, bizlerin bile öğrendiği şeyler oluyordu, öbür tarafta da teknik konuları işliyorduk. Sarı sayfalar bayağı tepki aldı ama bayağı da taraftar buldu. ‘Biz sizi eğitmek için bu bilgileri veriyoruz’ dedik. Olacak şey mi? Ama yaptık. Biraz yumuşak girebilirdik, sert davranışlarımız oldu. O sırada Teknik Personel Kanunu’nu kucağımızda bulduk. Bizim hemen hemen bütün mesaimiz bununla ilgili oldu. Ama kanunu çıkardılar tabi engel olamadık.”

Teknik Personel Kurultayı ve Boykot

Çukurova, TMMOB ile ilişkilerin de sorunlu olduğunu anlatıyor. Ziraat Mühendisleri Odası’nın (ZMO) TMMOB’ye katılmasını kabul etmeyerek tepki gösteren inşaat, mimar, makine, elektrik, maden ve kimya mühendisleri odaları birlikten ayrılarak, Odalar Arası Yürütme Kurulu diye bir kurul oluşturmuşlar ve her ay bir odanın salonunda toplanıyorlar. Çukurova, şunları aktarıyor:

“Bu Yürütme Kurulunda EMO’yu ben temsil ediyordum. 4/10195 sayılı kararnameye göre çalışan teknik personelin 657 sayılı Personel Kanunu kapsamına alınması girişimine karşı mücadeleyi hayli etkin bir çalışma olarak özveriyle yürüttük. Teknik Personel Kanunu’na karşı çıkıyoruz ama bunu yaparken kullandığımız slogan ‘İşçi Doğduk, İşçi Öleceğiz.’ Halbuki işçi değiliz. Ama ideolojik bir altyapı oluşturmaya çalışıyorduk. Selim Sır-

rı Tarcan’da bir Teknik Personel Kurultayı düzenledik, müthiş bir katılım vardı. Sonra bir boykot girişimimiz oldu. Boykota da iyi katılım olmuştu. Boykot hareketini TRT de bayağı iyi vermişti.

O sırada bizim Oda olarak ayrı bir girişimimiz oldu. Özdoğan’ın fikriydi, ‘Bizleri personel kanunu kapsamına alırsanız istifa edeceğiz’ diyorduk. Üyelerimizin istifa mektupları bizde toplanacaktı, biz de hep birlikte bunu işleme koyacaktık. Hepimizi birden atamayacakları için bizi bu kapsamdan çıkartsınlar istiyorduk. ‘Siz bu kanunu çıkartmaya devam ederseniz, biz de buradan çekileceğiz ve memleketin elektrik işlerini hacı hocanın üfürüklerine, nefeslerine bırakacağız’ diye bir basın bildirisi yayımlamıştık. O da bayağı eleştiri almıştı.”

Boykot ses getirirse de kanunun çıkarılmasına engel olamamışlar. Ancak kendilerinin hedef haline geldiğini ve işyerlerinde sıkıntılar yaşadıklarını şöyle anlatıyor Çukurova:

“Özdoğan çalıştığı kurumdan ayrıldı. Yılmaz PTT’deki görevinden ayrılarak TRT’ye geçti. Benim de huzurum kaçmıştı, bana karşı ayrımcılık uygulanıyordu. Yılmaz beni de TRT’ye aldırarak istedi, tayinimi çıkarttırdı. Müdürlümle bir görüşmemiz oldu, ayrılmamı istemediğini söyledi. Ben de rahatsız olduğum uygulamaları anlattım. Artık olmayacağını söylediler, ben de TRT’ye gitmekten vazgeçtim. Ancak Personel Kanunu’nun uygulanması için en kritik tarih olan 28 Şubat’ta verilen sözlerin bir anlam taşımadığını kanıtlayan bir olay oldu. Bunun üzerine kişisel eşyalarımı topladım, kurumdan ayrıldım ve TRT’ye geçtim.”

“NATO’da çalışılmasına aracılık etmeyiz!”

Çukurova, EMO yönetimindeyken yaşadıkları bir olayı da şöyle aktarıyor:

“Mesela benim yanlış bulduğum üslup, bize Genelkurmay’dan bir yazı geldi. Diyor ki, ‘NATO’nun SHAPE araştırma laboratuvarında görevlendirilmek üzere 2 elektronik mühendisine ihtiyaç vardır, önereceğiniz iki mühendisin isim ve bilgilerinin bildirilmesi...’ Cevap: ‘Biz NATO’yu ulusal çıkarlarımızla bağdaştırmadığımız için bir üyemizin orada çalışmasına aracılık etmeyiz, bilgilerinize.’ Sayın mayın hiçbir şey yok. Bunu ben imzaladım. Yazı da benim. Adamlar onu alınca hop oturup hop kalkmışlar. ‘Atın bunları içeri’ demişler. Bazı tesadüfler de insana yardımcı oluyor. Bizim bir amiral üyemiz vardı, Seyfi Ağabey (Seyfi Kipmen) çok Atatürkçü sağlam bir adam, her genel kurula gelirdi. Anıtkabir’e Atamızı ziyarete göndereceğimiz heyetimizin başında görevlendirirdik, giderdi, Atatürk’e saygılarımızı sunduğunu iletirdi bize. Onun haberi oluyor, ‘Ya bırakın. Çocuklar vatansever çocuklar, memleketlerini severler, gençler daha, olur öyle şeyler idare edin’ diyor, kapatıyor.”

EMO’da 16. Dönem bitip yeniden Genel Kurul’a giderken yönetime tepkiler artıyor ve karşı güçler örgütleniyor. İktidar desteğinde, meslekte birlik grubu oluşturuluyor, Kayseri’den Konya’dan otobüslerle üye taşıyor. Bütün siyasi partiler genel kurula davet edilmesine rağmen sadece TİP Genel Başkanı Behice Boran geliyor. Ancak olaylar çıkması nedeniyle konuşma yapamıyor. Akad Çukurova, 16. Dönem Yönetim Kurulu

söyleşiler dizisi

üyelerinin yeni dönem için aday olmadığını, yeni adayların da “küçük kurul”da kararlaştırıldığını belirtirken, “Arkadaşlarımızın seçilmesi için aslanlar gibi mücadele ettik. Seçimler yapıldı, itirazlar oldu ama sonuçta 17. Dönem Yönetim Kurulu da yine sol görüşlü isimlerden oluştu” diye anlatıyor.

“Sıkıyönetim Komutanlığı sizi arıyor”

Ardından 12 Mart ve sıkıyönetim dönemi başlıyor. Bir gün Akad Çukurova’ya “Sıkıyönetim Komutanlığı sizi arıyor” diye haber geliyor. Çukurova, o günleri şöyle anlatıyor:

“Ben Yönetim Kurulu Üyesi değilim, bizden 1 sene sonraki gruptan bahsediyorum. Kayseri’den birileri sıkıyönetime bize şikayet etmiş, Genel Kurula sunduğumuz faaliyet raporunda suç işlediğimizi iddia ediyor. Faaliyet raporunu ben yazmıştım ama Yönetim Kurulu’nda okunarak son şekli verilmişti. Koca bir kitap gibi, bastırılmış ve Genel Kurul’da dağıtılmıştı. Sıkıyönetim dosyayı Ankara’ya göndermiş. Sıkıyönetimden geldiği için savcılık da çok önemsemiş. İddia korkunç; Türk Ceza Kanunu’nun 141, 142, 311, 312., maddelerine muhalefet, yani Komünizm propagandası yapmak, bir sosyal sınıfın diğer bir sosyal sınıf üzerinde tahakkümünü kurmak için gizli örgüt kurmak, devletin güvenlik güçlerine alenen hakaret. Biz faaliyet raporunda bu ciddi suçları işlemişiz.

O zaman çok enteresan şeyler oluyordu, mesela ben TRT’den çıkıyordum, Sakarya Caddesi’nden yürüyerek EMO’ya geliyordum. Yoluma genelde bir arkadaş çıkıyordu, benim ortaokuldan sınıf arkadaşım. Oturuyorduk, konuşuyorduk, bir şeyler içiyorduk. Meğerse o adam MİT ajanıymış ve beni takip edermiş. Devletimiz bizim potansiyel suçlu olduğumuza karar verip MİT görevlilerine takip ettiriyor. Oysa bizim demokratik solcu, devrimci olmaktan ve bu görüşlerimizi her ortamda ifade etmekten başka bir eylemimiz yoktur.”

Tutuklama ve Ulucanlarda 24 Gün Hapis...

EMO’nun o dönemki Hukuk Müşaviri, Deniz Gezmiş ve arkadaşlarının da avukatlığını yapan Niyazi Ağırnaslı. Suç teşkil ettiği ileri sürülen 16. Dönem Faaliyet Raporu’nu inceliyor ve “suçun basın yoluyla işlendiği iddiası var, eğer ceza verilerse basın yoluyla işlendiği için ceza 1/6 oranında artırılır, bir hafta geçirebilirseniz zaman aşımı oluşacak, basın kısmı düşecek, suçlu bulunsanız bile 1/6’lık ilaveden kurtulursunuz” diyor.

Akad Çukurova durumu diğer arkadaşlarına bildiriyor ve rapor alıp şehir dışına çıkma planları yaparken, Oda Yönetim Kurulu üyelerinden Metin Oruçbeştepe arıyor, sonra da TRT’ye geliyor ve birlikte durum değerlendirilmesi yapıyorlar. Oruçtepe, bir tanıdıkları aracılığıyla bağlantı kurdukları, Türk Haberler Ajansı’nda çalışan ünlü bir gazeteci ile görüşme ayarlıyor. Gazeteci, “arkadaşım” dediği savcıcı arıyor, “ifadenizi alıp sizi serbest bırakacak” diyerek onları Adliye’ye gönderiyor. Ancak Çukurova’nın içine bir kurt düşüyor, adliye girişindeki ankesörlü telefondan Niyazi Ağırnaslı’yı arıyor. Ağırnaslı, serbest bırakılacaklarını düşünmüyor ve “belki bir dost ahbap işi yapar, yine de ikiniz birlikte girmeyin, biriniz girsin, biriniz beklesin” diyor.

Savcının odasına ilk önce Metin Oruçbeştepe giriyor, bir türlü çıkmıyor, bir süre sonra kapıya bir polis dikiliyor. Çukurova’nın durumu telefonla bildirmesi üzerine Niyazi Ağırnaslı gelip Savcı ile görüşüyor, odadan çıktığında da Çukurova’ya “Hepiniz tutuklandınız” diyor. Hemen TRT’ye dönüp, ulaşabildiği arkadaşlarına durumu bildiren Akad Çukurova, kaçma planı yapmaya başlıyor. Polisin önce Simel’e oradan Etibank’a oradan da TRT’ye geleceğini hesaplıyor, “yarın akşama kadar vaktim var” diye düşünüyor. “Bir rapor alıp kaybolayım, ilk şoku atlatalım, ondan sonrasına bakarız...”

“Memleketten hemşerilerin (!) gelmiş”

Ertesi gün TRT’ye gidiyor, hasta kağıdını hazırlıyor, tam hastaneye gidecekken EMO 16. Dönem Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı Nazif Tepedelenlioğlu, yanına geliyor diye arıyor. Onu beklerken telefon çalıyor, müracaattaki görevli, “Memleketten hemşerilerin gelmiş, seni görmek istiyorlar” diyor. Çukurova, arayana telefona istiyor, polis olduklarını anlıyor ve “Bekleyin, geliyorum” yanıtını veriyor. Sonrasında olanları da şöyle anlatıyor:

“Müracaat ana binada, biz arkadaki bitişik binadayız. Hemen giriş katına indim, orada arka sokağa açılan bir kapı var, genelde hep açık olur, oradan çıkıp gideceğim, ama o an kapalı. O sırada TRT Yönetim Kurulu’ndan Sunuhi Ağabeyi gördüm. ‘Abi vaziyet böyle, şu kapıyı açtırırsan ben kaçarım’ dedim. Sağa baktı, sola baktı, açacak birilerini bulamadı, ‘Polisler seni tanır mı’ diye sordu. ‘Hayır’ dedim. ‘Gel öyleyse’ dedi, koluma girdi, müracaatın önünden geçtik, ‘Hadi sana güle güle’ dedi. Kaldırma adımımı attım, iki adam iki koluma giriverdi. ‘Merhaba’ dediler, ‘Seni götürmeye geldik.’ Kafamı kaldırdım, yolun karşısında Nazif, yengeç gibi yan yan basarak uzaklaşmaya çalışıyor.

Aldılar beni emniyete götürdüler, bodrumda bir odaya indik. Akşam oluyordu zaten, ‘Beyefendi yalnız kalacak’ dediler. Üzerimdeki kravatı, saati, gözlüğü ne varsa aldılar. İntihar etmemem içinmiş. Bank gibi bir şey var, oraya oturabiliyorsun, başka oturacak bir şey yok, yatak hiç yok. Duvarlarda ürkütücü yazılar, işte şu kadar kaldım, şöyle işkenceye uğradım diye... Ertesi gün Cumhuriyet Gazetesi’nde ilk sayfada iri puntolarla haber: ‘Elektrik Mühendisleri Odası Yöneticileri Tutuklandı.’

“Adanalı, orada mı olur?”

Gece vakit epey ilerlemişti, dışarıda gürültüler duydum, kapıya vurdum, gözü açtılar, ‘Ne istiyorsun?’ dedi adam. ‘Gözlüksüz dayanamıyorum, gözlüğümü ver misin, baş ağrısı yapıyor’ dedim. Baktı adam, ‘Nerelisin?’ dedi. ‘Adanalıyım’ dedim. Şak şak kapı açıldı, ‘Gel hemşerim’ dedi, ‘Adanalı orada mı olur?’ ‘İki çay getirin’ diye seslendi. Çayı içerken ‘Suçun ne dedi?’ ‘Siyasi’ dedim. ‘Kalk lan’ dedi, geri tıktı içeri, çay da kaldı. ‘Ben seni biraktırıyorum, hemşerimiz burada yatar mı’ diyen adam, attı yeniden içeri. Ertesi sabah Adliye’ye götürdüler, giyabi tutuklama vicahiye çevrildi. ‘Kimlere haber vereyim dediler?’ ‘Hiç kimseye’ dedim. Aldılar Ulucanlar’a götürdüler. İçeriye girdiğimde Metin’i gördüm. Metin beni görünce çok sevindi.

Daha sonra Yılmaz Dağdeviren’i getirdiler. Yılmaz İzmir yöresine tatile gitmişti. Kaldığı motelden aramıştım, ayrıldı demişlerdi. Bulamayınca kardeşine

haber vermiştim, kardeşi de arıyor bulamıyor. Yılmaz ilk gittiği yeri beğenmeyip ayrılıyor, gittiği yeri de beğenmeyip geri dönüyor. Kardeşi aradığında bulamıyor ama polisler aradığında buluyor. Tutuklayıp getirdiler. Ondan sonra Lütfü Akkan da geldi kendi teslim oldu, 'Ben kaçmaya dayanamıyorum' diye. Biz 4 kişi orada kaldık. Özdoğan ve YK'deki diğer arkadaşlar ise kaçak durumundaydı. Hapiste 24 gün kaldık. Bilirkişinin 'Hiçbir suç unsuru yoktur' şeklinde verdiği rapor üzerine bizi serbest bıraktılar."

Pencereden Uzatılan Üzüm...

Çukurova, hapishane günleri ile ilgili de şunları anlatıyor:

"Önce insanı tecrit bölümüne koyuyorlar. Orası ranzalardan oluşuyor, tualeti yok, bir köşede bir delik ve bir musluk var; kullanmak için gece olmasını bekliyorsunuz. Burası dolunca koğuşlara gönderiyorlar. Ertesi gün pencereden bir ses 'Buradaki elektrik mühendisi arkadaş kim' diye sordu. Pencereye uzanıp 'Benim' dedim. Pencereye bir tabak üzüm bırakıp devrimci selamlarını ilettiler. Meğerse o gün solcuların koğuşunun banyo günümüştü, banyoya giden yol tecritin önünden geçiyor. Çocuk gazetede okumuş, dayanışma gösteriyor. Ne kadar mutlu oldum, bilemezsiniz."

İki gün sonra Metin ile beni onuncu koğuşa gönderdiler. Onuncu koğuş Osman Bölükbaşı için yapılmış, hapishanenin en lüks koğuşu. Genelde devlet memuru olan tutuklular kalıyor. Bize 'Suçunuz ne' dediler, 'Siyasi' dedik, uzak durdular. Ertesi gün iri yarı çam yarması gibi bir adam girdi koğuşa, ayakkabılarının ökçesine basa basa yürüyor, bütün sakinler ayağa fırladılar, 'Buyur kıllı abi' dediler. Adam 'Devrimci gardaşlarım' diye sarıldı bize, şapur, şapur öptü. Ondan sonra koğuştaki itibarımız bir hayli arttı. Meğerse -isini unuttum- adam 'Maraş Canavarı' imiş, idamla yargılanıyor. Vakti zamanında bir devrimci ile aynı hücrede kalmışlar, devrimci olmuş."

EMO Yönetim Kurulu üyeleri hakkında açılan dava ise bu sırada bilirkişiye gönderiliyor. Bilirkişi, Barolar Birliği Başkanı Faruk Erem, çok meşhur bir avukat ve profesör. Normalde bu tür davalarda bilirkişilik yapmayı kabul etmiyor, "fikir suçu diye bir kavrama katılmadığı" için ancak bu davayı alıyor ve "hiçbir suç unsuruna rastlanamamıştır" diye bilirkişi raporu veriyor. Bunun üzerine yönetim kurulu üyeleri tahliye ediliyor.

Temiz Kağıdı Şartı

Dışarı çıkan 4 arkadaştan ikisi çalıştıkları kurumda eski görevlerine dönerken, TRT, Yılmaz Dağdeviren ve Akad Çukurova'dan temiz kağıdı istiyor. Mahkeme devam ettiği için temiz kağıdı alamıyorlar. Bir tanıdık devreye giriyor ve ağır ceza reisiyle görüşüyor, ardından men-i muhakeme kararı jet hızıyla çıkıyor. Ondan sonra göreve başladıklarını anlatan Çukurova şöyle devam ediyor:

"O zaman kendi kendime düşündüm. Sen fakir bir ailenin çocuğusun. Solcusun artık kayda da geçtin, senin başarılı olabilmen için, öncelikle mesleğinde vazgeçilmez olman lazım. Bunun için de iş dışı etkinliklerimi biraz rölantiye alıp mesleğime odaklandım. EMO ile ilişkim giderek azaldı; gerçi önceleri küçük kurullara katılma, genel kurullarda kurmay heyet üyeliği, danışma kurulları toplantılarına katılma aksamadan devam etti ama buna ayırdığım zaman giderek azaldı. Odacılık genlerimize işleştirmiş, bu hobinin ötesinde bir şey. Ben Odacıyım derim mesela. Bu övündüğüm bir şeydir. Her zaman da Oda ile ilişkim sıcak tutmaya çalıştım. Meslektaşlarımdan bu işi çok iyi yaptığını izliyordum. Cemiyetçilik bir alışkanlık ya, bu defa uzun yıllar İTÜ'lüler Birliği Derneği ve Vakfı yönetimini üstlendim."

1970 yılında girdiği TRT'de çalıştığı 35 yıl boyunca Türkiye'de yayıncılığın gelişimine de birebir tanıklık eden Çukurova, 39.5 yıl kamu hizmetinin ardından 2006 yılında emekliye ayrılıyor.

EMO eski Yönetim Kurulu başkanları Teoman Alptürk ve Bülent Damar ile söyleşi...

“BÜTÜN HAYATIMIZ BURADA GEÇTİ”

EMO Basın- Türkiye’de sağ ve sol gruplar arasındaki çatışmaların en yoğunlaştığı dönemde İTÜ ve ODTÜ’de okuyan ve daha sonra devrimci mücadelelerini aktif biçimde görev aldıkları Elektrik Mühendisleri Odası’na (EMO) taşıyan eski Yönetim Kurulu başkanları Teoman Alptürk ve Bülent Damar ile dergimizin 70. Yıl Özel Sayısı için söyleşi yaptık. İkisi de 68 kuşağı olan Teoman Alptürk ve Bülent Damar, 70’li yıllardan bu yana EMO’da yönetim kadrolarında yer almış, komisyon çalışmalarına katkı sağlamış, çeşitli etkinlikler ve yayınların yanı sıra çok sayıda eyleme de katılmış önemli isimler. Damar, “Bütün hayatımız burada geçti” diyor. Alptürk de ekliyor: “Gelip buranın havasını solduktan sonra buradan ayrılmak çok zor.”

Teoman Alptürk 1944 Bornova doğumlu. İzmir Atatürk Lisesi mezunu olduğunu gururla söylüyor: “Çünkü en baba liselerden birisiydi. Atatürk Lisesi’nin şöyle bir özelliği vardı; orada okumuş daha sonra öğretmenliği seçip tekrar oraya dönmüş kimselerin eğitim verdiği bir yerdi. Yani bir derse girersin, üniversite gibi 2-3 saat deneylerle anlatırlardı, öyle bir yerdi, hala da oranın etkisi altında, kaç sene önce de olsa.”

Liseyi bitirdiğinde ailesi doktor olmasını istiyor ama Teoman Alptürk mühendis olma hayalinin peşinde. Önce İzmir İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi sınavında kendini deniyor, sonra ver elini İstanbul, Yıldız Okulu’nun sınavları... Sınavı kazanınca ailesi “zorunda kalıyor” onu İstanbul’a göndermeye. Bazı akrabalarının orada yaşaması da avantaj sağlıyor.

Nedim Bülent Damar ise 1947 Ankara doğumlu, ailesi aslen Erzurumlu ancak daha sonra Balıkesir’de de yaşamışlar. Babası devlet memuru ve Bülent Damar ailedeki 5 erkek çocuğun en büyüğü... İlkokulu Erzurum’da bitirdikten sonra ortaokulu Kayseri Talas’ta, liseyi Tarsus Amerikan Koleji’nde yatılı olarak okuyor. Lise bitince İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ), Ortadoğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) ve Robert Koleji’nin (Boğaziçi Üniversitesi) sınavlarına giriyor ve üçünü de kazanıyor. Daha sonra Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi sınavında da başarılı oluyor. “Aslında İstanbul’a gitmek istiyordum ama olmadı. Babam istemedi” diyor Damar, ODTÜ ile Siyasal arasında biraz tereddüt ettikten sonra ODTÜ’yü seçmiş.

Ancak Damar'ın devrimciliği ODTÜ'de başlamıyor, daha lisede okurken çok aktif olduğunu anlatıyor:

“Bizim sınıftan bir sürü devrimci insan çıktı. Oldukça sosyal bir okuldan geliyorum. Onun sonucunda Siyasal Bilgiler'e gideyim de siyaseti biraz daha fazla yapayım diye düşünürken kafamda, teknik tarafım ağır bastı, elektrik mühendisliğini çok istiyordum, o yüzden 1966 yılında ODTÜ'ye girdim.”

Alptürk ve Damar, Odamızın 70. yılı nedeniyle hazırlanan Elektrik Mühendisliği Dergisi özel sayısı için sorularımızı şöyle yanıtladılar:

Üniversitelerin en hareketli olduğu dönemde Yıldız ve ODTÜ'deymişsiniz. O yıllardaki ortam ve yaşananlardan bahsedermisiniz?

Alptürk: Ben 68 kuşağıyım. Tabi Bülent de öyle. Yani her gün bir olay vardı üniversitede. Zaman zaman boykotların yapıldığı toplantılar olurdu. 68 olayları başladıktan sonra İTÜ, Robert Koleji gibi okullarla yardımlaşarak birtakım öğrenci olayları yürüdü gitti. Biz de o şeyin içinde yer aldık. Hatta bizim İstanbul Şubemizde başkanlık yapmış olan Alaattin Anahtarcı vardı, benden 1 dönem gerideydi zannediyordum. Yıldız'da bölümler daha çok sağcıların elindeydi, elektrik de bunlardan biriydi. Biz Alaattin ile benim başkanlığımızda ilk girdiğimiz seçimi maalesef kaybettik, MHP'liler çok ağırlıktaydı. Ama 1 sene sonra alındı Öğrenci Birliği. 5 bölüm vardı, 3-2 solun eline geçti.

“Edebiyat dersine Behçet Necatigil girerdi”

Benim seçilememiş olmama rağmen Öğrenci Birliği elektriğin temsilcisi olarak beni tanıyordu, MHP'lileri tanıımıyordu. Onun da birtakım sıkıntıları oldu tabi. Bana 1-2 dönem kaybettirdi o iş. Tabi ortam öyle olunca, hocalar da öyle... Ama okula ders vermeye gelen yazarlar da vardı. Behçet Necatigil mesela edebiyat öğretmeniymiş Yıldız'da, mühendislik okuyorsunuz ama edebiyat dersi vardı. Birçok kimse koşup giderdi onun dersine. Her bölümün hocası farklıydı, o mimarlığın hocasıydı ben elektrikten gider dinlerdim.

Damar: Bizde felsefe dersi vardı.

Alptürk: Yıldız'ın yatılı bölümleri bile vardı, fakir öğrencileri alırlardı, zaten kıyamet oradan kopuyordu, çocuk Yıldız'dan Beşiktaş'a gitmeden okulu bitirirdi. Yıldız ile Beşiktaş arası yürüyerek 10 dakikalık yol ama parası yok, orada yemek yemeyecek, oysa yatılı okulda her şey var, onun için orada derhanede kalıyor. Akşam orada yatıyor, kalkıyor, derse giriyor, çalışıyor, yiyor içiyor, tekrar yatıyor, kalkıyor, hep aynı yerde, öyle bir durum vardı.

Bir boykot döneminde baktık bir sürü çocuk geliyor, 8-10 yaşlarında. Bir iki tanesini çevirdik, “Sizi kim gönderiyor buraya?” diye, “Beşiktaş camisi imamı” dediler. Hayırdır? İşte “Bakın bakalım komünistler ne yapıyor” diyorlarmış, öyle rapor alıyorlarmış.

Damar: Bizim okulda da Sosyalist Fikir Kulübü altında örgütlenmiş çeşitli sol gruplar vardı. Orada arkadaşlar bir araya gelip sosyal konuları görüşürdü, şunu yapalım, bunu yapalım diye. Öğrenciler yönetim ile organik bir ilişki içindeydi. Rektör Kemal Kurdaş'tı, daha sonra da

Erdal İnönü. Öğrenci temsilciliğinin rektörlükte yeri vardı. Senatoda görev alıyordu, karar mekanizması içine yasal olarak giremiyordu ama sözünü söyleyebiliyordu.

Komer'in Arabasının Yakılması Olayı

Şimdi bu Amerikalı Elçi Komer'in arabasının yakılması olayında, Komer, Rektörlük tarafından kendisine gelme denildiği halde geldi. Birisi arabayı görüp de haber verince orada toplanan insanların bir anda yaptığı bir olaydı, planlanmış, gelirse arabasını yakalım denilen bir şey değil, öyle gelişti. Ama o olayda yer alanların maalesef büyük bir bölümü yok edildi. Yusuf Aslan idam edildi, bir sürü insan öldü, öldürüldü. Birçok öğrenci sadece o sırada orada bulunduğu için hapse atıldı. Bir tanesi daha sonra Türkiye'nin en önemli bilgisayar uzmanı oldu, üyemizdir de, geçenlerde vefat etti. Bugün Türkiye'de bilgisayar sistemlerini kuran adam olarak biliniyor.

Doğrusu ODTÜ içinde pek eylem olmazdı. Tabi dışarıdan içeriye tasallut çok fazlaydı. İşte herkesin bildiği 5 Mart 1971 ODTÜ yurtlarına baskın olayı var. Ben mezun olmuştum ama okuldaydım o sırada ve 5 Mart olaylarını fiilen yaşadım. Biz yurtlardaydık, geceden geldiği belli oldu zaten. ODTÜ kampüsünün altında ısıtmanın ve elektriğin geçtiği dehlizler var. Bütün tesisat oradan geçer. Bunlar üzerimize çok fazla ateş açınca oralara girdik. Fakat biz oraya girince çıkış yerlerini tuttular. Çok fena kıstırdılar. Çok silah sıktılar. Çok iyi tedbir alındığı için, yurtların inşaat yapısı da kötü olmadığı için -kurşun geçip insana çarpsa da yaralamıyordu ki çarptığı çok oldu- yaralanmadık. Bizim tarafta en fazla 3-4 tane küçük, bildiğiniz tabanca vardı, onlarla ateş edildi o kadar. Orada bulunması çok tehlikeli olanlar zaten gitmişlerdi.

“Sinan Cemgil, Yusuf Aslan, hepimiz birlikteydik”

Ertuğrul Kürkçü, Koray Doğan ve Erhan Erdoğan benim kolejden sınıf arkadaşlarım. Onlar ODTÜ'ye de geldiler. Sinan Cemgil, Yusuf Aslan, Hüseyin İnan hepsiyle beraberdik Sosyalist Fikir Kulübü'nde. Ama o zamanki durum şimdiki gibi değildi. Kimse kimseye ne yaptığıyla ilgili övünmez, böbürlenmezdi. Ayrışma yoktu, hepimiz kardeş gibi otururduk. Hatta bir ara ODTÜ'yü işgal ettik biz. O sırada Taylan mı öldürülmüş, tam nedenini hatırlamıyorum ama söylemiştik birkaç gün içinde gideceğiz diye. Ama işgali görseniz, şimdiki şenlikler gibiydi, şarkı, türkü söylüyorsunuz, oturuyorsunuz. Hiç kimse de bize bir şey demedi. Sonra bitirdik işgali.

Sinan Cemgil ve Deniz Gezmiş ile ilgili anınız var mı?

Damar: Sinan, Mimarlık öğrencisiydi. Bizim için o zamanlar çok olağan olmayan bir şekilde evliydi. Babasının profesör olması, eski komünist partiden olması gibi bir durumu var tabi sol görüş açısından aileden yetişmiş olduğu için bizlerden biraz daha farklıydı. En önemli özelliği ne biliyor musunuz? O kadar güzel konuşurdu ki, o kadar güzel bir sesi vardı ki, ODTÜ Stadyumu'nda konuştuğu zaman bütün stadyum duyardı, davudi bir sesi vardı, kitleye heyecan verirdi, Sinan'ın en önemli özelliği oydu. Sinan Cemgil'in öteki özelliği de çok alçakgönüllüydü. ODTÜ mimaride en önemli ders resim, çizimdi. Büyük bir salonları vardı, hala da var, o

söyleşiler dizisi

salonda 4. sınıflar da, 1. sınıflar da çizim yapardı. Sinan'ı gördüm, gider 1. sınıflara yardım ederdi, mimariyi de iyi bilirmiş, öyle derlerdi.

Deniz Gezmiş de bizim zamanımızda ODTÜ'ye geldi, İstanbul'da barınamamışlardı, üniversite yurdunda kaldılar bir süre.

Aileleriniz olaylardan dolayı endişeli miydi?

Damar: Olayları duyuyorlardı ama hiçbir şeyden haberleri yoktu ki... Ben mektupla haberleşirdim.

Alptürk: Haberleşme bu kadar hızlı değildi. Eve telefon etmek istediğin zaman postaneye gidiyorsun, yazdırıyorsun, telefon da yoktu önceden, komşunun telefonundan çağırıyorduk... Ama tabi dönem itibarıyla hiç aileleri düşüncecek halimiz yoktu. Hele İstanbul'da, ODTÜ tabi daha bir arada. İstanbul çok dağınıktı. O zaman en baba adam olarak Harun Karadeniz vardı, İTÜ'de. O örgütlemeye çalışırdı okulları. Yıldız Teknik Üniversitesi İnşaat Mühendisliği Bölümü hocalarından, yazar Oğuz Atay da mücadeleimizde hep yanımızdaydı. Ama gerçekten zor dönemlerdi. Hatırlıyorum, 10 gün uykusuz kalmışım nöbet tutuyoruz, postane gibi bir yer vardı, okulun arkasında, orayı tutardık. Okul kapalı, orada oturup, bilgin dışında kimseyi sokmuyorsun okula. 10 gün sonra öğrenci birliğinde otururken uyuyakalmışım, belki 2 saat bilemiyorum, bana "Hadi sen eve git" dediler. Ben de gittim ama o akşam Battal diye bir arkadaşı okulun önünde öldürmüşler. Belki duymuşsunuzdur, "Oruç tutuyor musun?" diye soruyorlar, sonra da öldürüyorlar MHP'liler. O mesela 50 yıldır benim içimde uhdedir. Ben orada olsam kurtarabilir miydim acaba diye...

Bu tür olaylar her yerde yaşanıyor. Bitirme sınavına girerken askerler başımızda tüfikle durmaya kalktılar.

Damar: Bizim farkımız vardı, bizim bölümlere asker, polis, şu bu giremezdi.

Alptürk: Bize de giremiyordu ama teknik okul olunca müdür davet etti. Sen sınava giriyorsan asker başında duruyor. Ben ve 5-10 kişi çıktık, ondan sonra arkası geldi ama öyle yapanlar 1-2 dönem kaybetti. Unutulmadı o eylem hocalar tarafından...

Damar: Ben dönem kaybetmedim, 4 yılda bitti.

Alptürk: 12 Mart 1971'den sonraki dönem öyle kötüydü ki ben şubatta mezun oldum, 13 Nisan'da TEK'te işe başladım. Odaya da geldim hemen. Akşam geliyorum televizyonlara bakıyorum, İstanbul'u gösteriyor, eski şeyleri gösteriyor, bak bunlar böyle böyle yapıyor diye. Sen bildiğin için eylemleri, kendini seçiyorsun hemen televizyonda. Ve onlara dayanarak bir sürü adamı götürdüler. Afişlemeye çıkardık burada da sağa sola çeşitli afişler asardık.

Damar: "Elektrik özelleştirilmesin" gibi afişlerdi bunlar. Bizim zamanımızda teknik elemanların örgütlenmesi diye bir şey vardı. Oda tek başına değildi, Teknik Elemanlar Derneği (TEKDER) ve Teknik Elemanlar Sendikası (TEKSEN) da vardı. Yalnız Oda'da değil, buralarda da çalışırdık, yönetimlerinde görev alırdık, işyerlerine gidip örgütlenme çalışması yapardık.

"Ankara'dan resmen kaçtık"

Ben mezun olunca Artvin'de Gürcistan sınırına yakın bir bölgedeki Etibank Murgul Bakır İşletmesi'nde göreve başladım. Niye orayı tercih ettiğime gelince; o dönem devlet daireleri öğrencilere, mezun olunca gelip çalışsınlar diye burs verirdi. Etibank da ODTÜ'ye geldi, ismimizi aldı, sonra gitti. Ardından birileri her ay getirip bize elden burs vermeye başladı, bankaya falan yatmazdı. Onun sonucunda da zorunlu bir hizmet vardı. Dolayısıyla o zorunlu hizmeti yapmak için oraya gitmem gerekiyordu. Ama bu zorunlu hizmet de gitmezsen şöyle olur, böyle olur şeklinde ağır bir yaptırım değil, en fazla o parayı geri vereceğine dair bir taahhüt o kadar. Ama o

zamanlar biraz başım da dertteydi, Ankara'dan resmen kaçtık. Orada beni kimse bulamaz diye gittim zorunlu hizmeti bitirdim.

Neden başınız dertteydi?

ODTÜ öğrencisi ve Dev-Genç üyesi olursanız başınız dertte oluyordu o zamanlar. 5 Mart baskınından sonra bizi aldılar Ankara Emniyeti'ne götürdüler. Sonra bıraktılar ama 40 kişiyi tuttular bizden. Sonra da 200-250 kişi hakkında dava açtılar. O kişilerden biri de bendim. 74'te af çıkınca, dava düştü.

Alptürk: Bütün eylemleri kaydediyorlar, sen bilmiyorsun ne olduğunu. Mesela ben TEK'te çalışırken bir tarihte Suriye'ye gitmemiz istendi, Genel Müdür Yardımcısı, Daire Başkanı ve ben 3 kişi gideceğiz. En çömez olarak bana "Git pasaport işlerini hallet" dediler. Pasaportları verdim, ikisinininki geldi, benimki gelmedi. Benim pasaportum niye gelmedi diye telefon ettim, "Birkaç gün bekleyeceksin" dediler. Ben Şube Müdürü olmuştum o zaman, bir öğlen TEK'teki odama, 2 tane izbandut gibi adam geldi, elektrik ile ilgili bir şey istiyorlar zannettim, "Hayrola" dedim, "Senin pasaport gecikecek" dediler. O gün akşamüstü bir arkadaşına rastladım, siyasal bilgilerde hoca mıydı ne, şimdi tam hatırlamıyorum, Valiyi tanyormuş, aradı konuştu, bana, "Git Emniyete al pasaportunu" dediler. Gittim, dediler ki "Senin dosyan çok kabarık. Üstelik de yeşil pasaport alıyorsun. Vereceğiz fakat bildiğimizi bil." Epey beklettiler, birkaç saat sonra verdiler pasaportu ve işaretli pasaport. Onlar kendilerine göre bir şey koymuşlar. "Ensendeyiz" der gibi...

Ama TEK'te çalışıyorsunuz, devlet kurumunda...

Damar: O zamanlar en emniyetli yer devlette çalışmaktı.

EMO'ya nasıl üye oldunuz?

Alptürk: O yıllarda üniversiteler mezunların listesini Odaya göndermek zorundaydı. Herkes gelip kaydını yaptırırdı, artı ufak tefek dertler için gelip Odadan akıl alanlar çoktu. Biri de bendim mesela mezun olur olmaz böyle bir burs meselesi yüzünden yer seçmem gerekiyordu. Son dönem 1 yıl burs almıştım, mecburi hizmet kapsamında bana dediler ki illa Eğitim Bakanlığı'nda çalışacaksın. Ben Eğitim Bakanlığı'nda ne yapacağım? Geldim burada konuştuk biraz, sonra milli eğitime gittim, ben zaten başlamışım TEK'te çalışmaya, bu ne? Düzeldi. O zaman Oda baya resmi kurum gibi bir yerdi. Ama tabi gelip buranın havasını soluduktan sonra buradan ayrılmak çok zor.

Damar: Benim Oda ile ilişkim öğrenciyken başladı. ODTÜ'de son sınıftayken, yaklaşık 20-30 kişi buraya gelip hem çalıştık, hem de 1970 yılında demokratların Odayı bürokratların elinden aldığı genel kurulda boy gösterdik. Son sınıftaydık, tabi üyelik Teoman'ın dediği gibi zorunluluktan ama 1970'te mezun olduğumuzda biz bütün yönetimi tanyorduk, geldik üye olduk. Ondan sonra da öyle devam etti.

Sizin tanışıklığınız, dostluğunuz nasıl başladı?

Alptürk: İkimiz de Necatibey 11 numarada (TEK) çalıştığımız için birbirimizi tanıyoruz. TEK'in o zaman

10-12 tane binası vardı. Bizim bina işletmeler binasıydı.

Damar: Teoman 3. kattaydı, ben 4. kattaydım.

Alptürk: Birlikte enerji konusunda çalışmayı kabul ettim Bülent ile. Ve çalıştık. Çok da iyi oldu. O dönemde bakan değiştirdik biz Bülent ile.

Damar: Onu sen anlat.

Alptürk: Keban hatları o dönem çok önemliydi, Türkiye elektrik sıkıntısı çekiyor, Keban yeni yeni devreye giriyor ve enerji Keban'dan batıya aktarılıyor. O hat gitti mi her yer karanlık oluyor. Öyle genel ciddi bir problem olmuştu, Kamuran İnan da Enerji Bakanıydı. Zaten Enerji Bakanı olduğu zaman eski bakanlardan Selahattin bey "Sen görürsün gününü" demiş, "Orada bir Oda meselesi var, nasıl başa çıkarsın?"

Bakan Düşüren Açıklama

Kamuran İnan da belki okumuş etmiş bir adam ama enerjiyle ilgisi yok. Yanlış şeyler söyledi. Sorumluluğu yöneticilere yıkmaya çalışıyorlardı, ancak öyle bir şey yoktu. Biz de Keban'dan ne olduğunu öğrenip demec verince, Cumhuriyet Gazetesi 1. sayfadan Odanın açıklamasını yayımladı. Bunun üzerine Demirel, Kamuran İnan'ı görevden aldı.

Aslında Demirel -her ne kadar TMMOB olarak hakında disiplin süreci yürütmüş olsak da- bizim odaların görüşüne önem verirdi. Bizim sayemizde TEK'in Genel Müdürü, Genel Müdür Yardımcısı, daire başkanları kurtuldu. Ve mesela hala benim çok garibime gider, Bülent'in çalıştığı dairenin başkanı ile ben aynı kattaydım, adam o günlerde bizim kapıdan geçerken eğilerek geçerdi, bizi kurtardınız gibisinden.

Damar: Odaya çok büyük bir saygı duyuluyordu, tamamen farklı görüşte olsalar da saygı duyuyorlardı. Odanın çalışmalarına çok önem veriyorlardı.

Alptürk: Tabi işte 1980'de Odaların faaliyeti durdurulmuştu, sonra açıldı, "Herkes faaliyetine devam edebilir, genel kurullarını" yapabilir denildi. Ben de Bülent'ten devralmıştım, para yok, pul yok, adam yok... 30. yılı kutlayalım, onun sayesinde para toplarız dedik, peki parayı nasıl toplayacağız, kim verecek? TEK Genel Müdürü Ayhan Erkan'a gittim, "Bize yardım edin" dedim. Bir gün sonra beni çağırdı, bir liste verdi, "Bu şirketlere telefon ediyorum, hepsi sizin derginize ilan verecek, onları alacaksınız" dedi. O günün parasıyla 5-6 milyon lira para toplamıştık, bugün herhalde 600 bin lira falandır. Biz onunla faaliyetleri yapmıştık.

Ayhan Erkan, bizim görüşümüzde değildi ama beni görünce önündeki düğmeleri iliklerdi, Oda Başkanımıyım diye. EMO çok büyük saygı görürdü.

"Polisler Oda Lokaline dadandı"

1980 sonrası göreve başladım da, nasıl başladım? Kimse yok! Genel kurul yapacağız görev yapacak insan sayısı kadar insanı anca bulup getirebiliyoruz genel kurula. Polis, "Nerede arkadaşlarınız, hani, niye gelip konuşmuyorlar?" diye soruyor. "Sizlerle karşılaşmamak için getirmiyoruz" diyorum. Öyle şeyler oldu. Hiç tanımadığım bir başka derneğin toplantısına gidiyorum, oraya Dernekler Masası'ndan gelen adam, "Teoman Bey sen

söyleşiler dizisi

buraya da mı geliyorsun” diyor. Bu kadar izliyorlardı.

Aşağıda bir lokamız vardı, restorana çevirdik, belki para kazanırız da, 3-5 kuruş, çalışanların maaşlarını öderiz diye, oraya da polisler dadandı. Gece, gelip oturuyorlar, gitmiyorlar, giderken de para ödemiyorlar. Onlar olunca da kimse gelmiyor. Sonunda orayı da iptal etmek durumunda kaldık. Böyle garip bir dönem geçirmiştik.

Bugünden geçmişe baktığımızda “iyi ki yapmışız” veya “keşke” dediğiniz şeyler var mı?

Alptürk: O dönemde yani 80 sonrasında, diğer odalarda da sıkıntı var, bizde de var. Para yok ama bir de üyelerle ilişki kurabilmen gerekiyor. O nedenle ilk etkinliği, sağ olsun Ahmet Serbest vardı Adana’da, onun gayreti ile Adana’da Teknik Kongre ve Sergi yaptık ve oradan bir miktar para aldık. Bir sonrakini de Karadeniz’de Karadeniz Teknik Üniversitesi ile yaptık. O zamanlar tabi tartışmaları başlattıysak da çok yeterli olduğu söylenemez. Bir de ben TMMOB Başkanı oldum o aralar. EMO ve TMMOB Başkanlığını bir arada yaptım. İki kızım var benim. İlki 1978’de, ikincisi 1984’te doğdu. Kızlar ne zaman büyümüş fark etmedim bile... 5 dönem TMMOB Başkanlığı yaptım.

Damar: Benim devam etmesi gerekirken, devam etti-remediğim için üzüldüğüm bir kurum var. 1970’lerin sonlarında nükleer santrale karşı bir hareket başlattık. EMO olarak TMMOB adına bir Nükleer Enerji Raporu hazırladık. Türkiye’de nükleer santralleri ilk kez gerçek anlamda anlatan bu raporu TMMOB bir kitapçık olarak bastı. Ve şöyle bir program yaptık: Türkiye’nin her tarafına gideceğiz ve nükleer santrallerin ne kadar zararlı olacağını anlatacağız. Trabzon’dan Silifke’ye Silifke’den İstanbul’a, İzmir’den Kayseri’ye, 11 ayrı ilde panel yaptık. O zamanki ilgiyi gerçekten unutamam. Silifke’de kaymakamlık bir okul verdi bize. Ama nasıl forsluyoruz, “Toplantı yapmaya geldik, bize bir yer gösterin” diyoruz, “Bir okul verelim” diyor kaymakam ve gelip dinliyor. Okul olduğu gibi doluyor, önü de doluyor. İnsanlar o kadar bilgiye açtı. Bu türlü çalışmaları devam ettirebilirdik. 12 Eylül’den sonra sekteye uğradı bu.

“Çalışmalarımız sonucunda nükleer santral ihalesi reddedildi”

Bu çalışmalar sonucunda Ecevit, masasına gelen nükleer santral ihalesini reddetti. Odanın örgütlülüğü iyiydi o zaman. Devletin içerisinde nükleer santrale karşı çok insan da vardı. İzmir’de bir Bölge Müdürü hatırlıyorum, Ankara’dan bizi arabasıyla İzmir’e götürdü bu konuşmaları yapalım diye.

Oda kendini anlattığı zaman ne kadar etkin olduğunu bir örnekle anlatayım; 2018 yılında Eskişehir Alpu Santrali’na karşı TMMOB komisyonu olarak belediye ile görüşmeye gittik. Başkan Yılmaz Büyükerşen bizi kabul etti ama bürokrat gibi dinliyor. Sonra “Biz bunun yapılmamasını destekliyoruz ama memleketin enerji ihtiyacı...” deyince, “Hocam anlatalım” dedik. Ondan birkaç gün önce de Enerji Bakanı “Arz sorununuz yoktur, kurulu gücümüz ihtiyacın çok üzerinde” diye açıklama yapmış. Onu falan anlatınca Belediye Başkanı yanındakine döndü, “Elektrik ihtiyacımız yokmuş. Bize geliyorlar baskı yapıyorlar, bunu yapmazsak şöyle olur, böyle olur diye, bu nasıl bir şey? Bunlar bizi kandırıyor,

bundan sonra bütün gücümüzle destekleriz” dedi. İnsanın kendi mesleği olmayınca vakti de olmayınca bazı şeyleri bilemez. Dolayısıyla Odanın bu konuları halka, insanlara anlatması lazım. Yurttaşın bilmesi lazım. Bilmezse elektrik gelirse nimet, gelmezse ne yapalım o kadar.

EMO’nun bugünkü durumu ve daha iyi bir gelecek için yapması gerekenler ile ilgili görüşünüzü öğrenebilir miyiz?

Damar: Bütün hayatımız burada geçti... Bana göre Odanın yapması gereken en birinci iş yurttaşla daha yakın ilişki kurması. Bunun da yolu bildiğini anlatmasından geçer. Bildiğini anlatması da kadro ile olur. Bir kişinin anlatması ile olmaz. Kadroları çoğaltmak lazım. Kadroları çoğaltmak da onları bir amaca yöneltmekle olur. Bu amacı bulup çıkarmak lazım. Yani şimdi ülkenin bu şartlarında, her gün gündemin değiştiği, ekonominin bu kadar darda olduğu, insanların geçim derdi ile uğraştığı, hayatın bu kadar zor olduğu, siyasetin bu kadar karmaşık olduğu bir ülkede bu kolay bir şey değil. Ama bu da o hayatın bir parçası. Burası Elektrik Mühendisleri Odası olarak varsa, bildiğini anlatması bile yeterli, çok yüksek bilgi anlatması gerekmiyor.

Ben bazı şeylere çok önem veriyorum, mesela etkinliklere ve bunlara dışarıdan insan çağırma. Onları ne kadar çok yapabilirsek o kadar iyi. Bunlar bir sürü başka şeyden daha önemli. Kitap da, yayın da olursa çok güzel, onlar da yapılmalı ama ne yazık ki bizim halkımız okumuyor, okumadığı için bilmiyor ama duyunca aklında kalabiliyor. Bu çok önemli. Bir de tabi gerçekleri söylemek çok önemli. Çünkü öyle bir hükümet var ki özellikle son 20-25 yıldır -eskiden de öyleydi gerçi de- AKP dönemi artık bunu en tepe noktası haline getirdi, her şey yalan üzerine inşa ediliyor. Yanlış bilgi vermek, halkı kandırmak, yanlış algılar yaratmak tamamen bir politika oldu şu anda ülkede. Hepimiz yaşıyoruz. Bunu yıkmak ancak doğru bilgi ile mümkün.

Alptürk: Bülent’in söylediklerine aynen katılıyorum EMO için. Bizim çok iyi örgütlenip çok iyi anlatmamız lazım. Halkın yanındayız diyoruz, toplumun çıkarlarını koruruz diyoruz, bunu insanlara iyi anlatmamız lazım. Bunun için çok yakın bir şekilde onlara gidip, mümkün olduğu kadar yaygın bir şekilde bunları anlatmak gerekiyor. Herkes biliyor ki, bize kızanlar bile biliyor ki, bizim söylediğimiz her şeyi hayat doğrulamıştır, gerçek yaşam doğrulamıştır, bugüne kadar ne söylediysek... Ama kütüphanelerde kaldı. Örgütü daha sıkı birlik-telik içinde olmaya zorlamamız ve insanlara ulaşmayı sağlamamız lazım.

Teoman Alptürk; 1975-1978 yılları arasında, 21, 22, 23 ve 24. Dönemlerde EMO Yönetim Kurulu Üyeliği yaptıktan sonra, 1981-1994 yılları arasında 27, 28, 29, 30, 31, 32 ve 34. dönemlerde 7 kez Yönetim Kurulu Başkanlığı yaptı.

Bülent Damar; 1977-1979 yılları arasında EMO 23. Dönem Yönetim Kurulu Üyeliği, 24. Dönem Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı ve 25. Dönem Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini üstlendi.

Elektrik Mühendisleri Odası 29. Yönetim Kurulu Saymanı Necla Aka ile söyleşi...

EMNİYET'TE “EMO'YA KİMLER GİDİYOR” SORGUSU

EMO Basın- Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) logosunun belirlendiği 1984 yılındaki yarışmanın jüri üyesi, EMO 29. Dönem Yönetim Kurulu Saymanı Necla Aka, öğrenciliğinden başlayarak Oda faaliyetleri ve meslek yaşamından kimi olayları anlatırken, Türkiye'nin 1970 ve 80'li yıllardaki karanlık dönemine de ayna tutuyor.

Necla Aka, 1948 Nevşehir doğumlu, ancak aile Mersin'e taşınmış ve liseyi burada okumuş. Babası avukat, 4 kardeşler. Kendisinden 2 yaş büyük ablası tıbbi kazanmış ancak o dönem “rüzgar gibi esen” ODTÜ'yü tercih etmiş, Mimarlık okuyor. Yıl 1965, Necla Aka da başarılı bir öğrenci, o da ablası gibi tıbbi kazanıyor ama ODTÜ'ye kayıt yaptırıyor. Ablasının izinden gitse de bölüm seçmeye geldiğinde Elektrik Mühendisliği'ne geçiyor.

Okuduğu dönemde “ODTÜ'den her hafta bir cenaze kalktığını” söylüyor Aka. ABD Büyükelçisi Robert Komer'in aracı yakıldığında da laboratuvarlardarmış. Yaşananları şöyle aktarıyor:

“Tabi herkes bu haberi alınca işi gücü bıraktı Rektörlüğe doğru yürüyoruz. 2 asistan vardı, bizim asistan çıkmamıza göz yumdu, zaten tutamaz. Öbürü ‘gitmeyecekler’ diyor. Bunların ikisi kavga etti biliyor musunuz koridorda. Ama gidildi tabi, çünkü orada olay olmuş araba yanıyor.”

Mezun olduktan sonra Türkiye Elektrik Kurumu'nda (TEK) çalışmaya başlamış. Tabi hemen EMO'ya da üye olmuş. TEK Necatibey Caddesi üzerinde ve EMO'ya yürüyerek 5 dakika. Aka, “Her öğlen Oda'ya gelirdim. O dönem Odayla çok sıkıydı ilişkiler ve odalar çok politikti. Mesela dergiler ağırlıklı olarak siyasi yazılarla çıkardı. Dergilerin aktif siyasete ilişkin sarı sayfaları vardı” diyor.

“İşkencede ölen arkadaşlarım oldu”

1980'li yıllarda darbe ve arkasından gelen sıkıyönetim dönemlerinde EMO yönetim kurullarında yer almış. 1982 yılında Elektrik Mühendisleri Odası (EMO) Ankara Şubesi 6. Dönem Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığı ve 1984-1986 yılları arasında da EMO 29. Dönem Yönetim Kurulu Saymanlığı yapmış. Yönetim kadrolarında Türkiye İşçi Partisi (TİP) isimlerin bulunduğu dikkat çekerken, “Kamuoyu ve karar vericiler nezdinde Oda mimliydi” diye konuşuyor.

12 Eylül döneminde TEK'te çalışırken, mühendis bir mesai arkadaşının, “öğrenciliği döneminde bildiri dağıttığı (!)” gerekçesiyle tutuklandığını belirten Aka, o dönem yapılan haksızlıkları ve yaşanan acıları şu

söyleşiler dizisi

sözlerle aktarıyor:

“Arkadaşım çok işkence görmüş ve o zaman ben de Odada yöneticiydim. ‘Odaya gidip gelen kim?’ diye sormuşlar. Daha sonraki görüşmelerimizde, ‘Odaya giden birisinin ismini, senin ismini versem o işkenceden kurtulacaktım’ dedi. Bunu kendi anlattığı için biliyorum, hani kıl payı, demek ki gelip alacaklardı bir bahaneyle... Taa öğrenciliğinde dağıttığı bildiri, yıllar sonra içeri alınmasına yol açtı. Mahkemeye çıkana kadar 3-4 ay geçti ve mahkemeden serbest bırakıldı. Yani boşu boşuna bu işler. Tabi daha uzun yatanlar çok oldu, o dönem birçok arkadaşımız heder oldu, üniversiteden işkencede ölen arkadaşlarım oldu. Yani işte malum hepimizin bildiği dönemler bunlar. Darbe ile de her şey susturuldu. Yani Odanın imajı, Odaya gidip gelen makbul olmuyordu zaten o tarihte de.”

EMO Logosu

1970’lerde Sanat Kurumu’na üye olan Aka, bir dönem geniş bir ressam çevresi olduğunu, hatta kendisinin de o günlerden bu yana satın aldığı eserlerle önemli ressamların da aralarında yer aldığı ufak bir koleksiyon oluşturduğunu belirtiyor. Bu alanlara yönelik ilgisi nedeniyle 1984 yılında EMO Yönetim Kurulu’nda Oda logosunun belirlenmesi ile ilgili kendisinin görevlendirildiğini anlatan Aka, bir yarışma açıldığını ve bunun gazete ilanıyla duyurulduğunu kaydetti. Yarışma jürisinin de Grafiker Ressam Mürşide İçmeli, Grafiker İbrahim Demirel, Mimar ve Gazeteci Önder Şenyapılı, TMMOB Genel Sekreteri Bülent Tanık ve kendisinden oluştuğunu ifade eden Aka, şunları ifade ediyor:

“Gelen çalışmalar çoğunlukla yıldırım şeklindeydi. Böyle soyut bir şey yoktu. Bize göre en güzeli, en soyut şekilde ifade eden bu eseri. Dikkat çeken bir logoydu. Yapan kişi grafiker Ümit Öğmen idi. Genç bir insandı. Bakın hem ‘e’ harfi var, aydınlık-karanlık metaforu var.

Bu seçildi. O tarihte biz 1. olan arkadaşa 2 bin 500 lira verdik diye hatırlıyorum. O zaman için fena bir para değildi. Güzel bir çalışma oldu. İlk zamanlar baskıda çok hatalar olsa da zamanla oturdu. Rozetini de yaptırarak, üyelerimize dağıttık.”

Macaristan Gezisi

Necle Aka, Yönetim Kurulu üyesiyken yapılan çalışmalarla değinirken, Macar Elektrik Mühendisleri Odası’nın daveti üzerine EMO İstanbul Şube Başkanı ile birlikte 2 kişi Macaristan’a gittiklerini anımsıyor. Macaristan’da Ganz trafolarının üretime geçişinin 100. yılı nedeniyle düzenlenen kongre ve kutlamaya katılmak üzere birkaç günlük bir gezi gerçekleştirilmiş. Daha sonra Macar Elektrik Mühendisleri Odası yetkililerini de Ankara’da konuk etmişler. Birlikte yenilen bir yemekte babasıyla Macar temsilci nasıl anlaşmışsa anlaşmış, sonradan babasına Macaristan’dan kart bile göndermiş.

Necle Aka, TEK, Bahçeli semtine taşındıktan sonra eskisi gibi sıklıkla Oda’ya uğrayamamış. TEK’in bölünmesinin ardından EÜAŞ ve TEİAŞ’ta çalışan, son olarak da Çayırhan Termik Santrali Proje Müdürlüğü yapan Aka, 32 yıllık kamu görevinin ardından 2008 yılında emekli olmuş. Daha sonra bir süre özel sektörde çalışsa da artık mesleki çalışmalar yapmıyor. Ancak meslek alanımızdaki üniversite sayısının fazlalığını eleştiren Aka, şunları söylüyor:

“Ben üniversiteden mezun olduğumda TEK’te bir arkadaşım vardı, benden önce mezun olmuştu, onu ziyarete gitmiştim. Bana da gel çalış dediler, daha mezuniyet belgelerim çıkmadan çalışmaya başladım. O zaman o kadar kapışılmıştık ki, bir yerde işe girmişken, öbür daire gel bizde çalış diyordu. Şimdi her meslek şişmiş vaziyette. Bir ülkede 209 tane üniversite olur mu? Niteliksiz, kalitesiz, çok yazık. Bunları düşününce insan çok üzülüyor.”

